

Bijlage 2

Participatieverslag

Grondstoffenplan

2026 - 2030

december 2024

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Enquête voor alle inwoners van Maastricht	4
2.1 Participatieprocedure	4
2.2 Standpunten	4
3. Enquête voor studenten	6
3.1 Participatieprocedure	6
3.2 Onderzoeksvragen	6
3.3 Conclusie	6
3. Enquête medewerkers V&L Toezicht en Handhaven	7
3.1 Participatieprocedure	7
4. Enquête uitvoeringsmedewerkers Stadsbeheer	9
4.1 Participatieprocedure	9
5. Enquête inwoners textielafval	11

1. Inleiding

Tijdens het opstellen van het Regionaal beleidskader afval en grondstoffen (verder: *beleidskader*) zijn verschillende participatieonderdelen uitgevoerd. Om de specifieke onderdelen voor het grondstoffenplan bij de Maastrichtse inwoners te onderzoeken, is ook participatie uitgevoerd bij de totstandkoming van het Grondstoffenplan.

In de participatienota (die onderdeel wordt van het Grondstoffenplan Maastricht) wordt in een verslag de antwoorden op de vragenlijsten opgeleverd en wordt de relatie gelegd tussen vragen, uitkomsten en eventuele acties in het Grondstoffenplan.

2. Enquête voor alle inwoners van Maastricht

2.1 Participatieprocedure

In mei 2024 is een enquête uitgezet via Maastricht Forum (*het inwoners-panel van Maastricht*) en stadsbreed verspreid via een mix van diverse mediakanalen. De enquêtes waren identiek en bevatten vragen over de (*service van*) inzameling en scheiding van diverse afvalstromen.

5.649 inwoners hebben deelgenomen aan het onderzoek. Het aantal respondenten zorgt voor een representatief beeld.

2.2 Standpunten

De standpunten zijn verdeeld in 'prioritaire stromen', 'overige stromen' en 'overige'.

Prioritaire stromen

1. GFT+e

1A Communicatie: Inwoners willen graag tips over beter gft scheiden: 36% over oplossingen om het makkelijker te maken en 34% over wat wel en niet in de gft bak mag. 44% heeft hier geen behoefte aan en 3% wil wat anders.
→ Communicatie neemt dit op in haar uitvoeringsprogramma.

1B Inzameling: 45% wil wekelijkse gft-inzameling in de winter, 43% vindt inzameling 1 maal per 2 weken voldoende. 12% heeft geen voorkeur.
→ Aangezien er nog circa een derde van het restafval bestaat uit GFT+e wordt het huidige dienstverleningsniveau aangehouden van wekelijkse inzameling en nemen we hiervoor geen andere maatregel in het Grondstoffenplan op.

1C Greenclip: 64% gaat de greenclip gebruiken als deze gratis wordt verstrekt. 11% gebruikt geen GFT+e emmer of bak en 25% gaat de greenclip niet gebruiken.
→ Maatregel grondstoffenplan: de greenclip wordt gratis verstrekt op milieuparken. Dit draagt bij aan betere service op GFT+e en meer tevredenheid van de inwoner.

2. PMD

2A Kroonring: 55% wil een kroonring voor de woning en accepteert dat andere inwoners deze ook gaan gebruiken. 24% heeft er geen behoefte aan en 21% heeft geen voorkeur.
→ Inwoners dienen te wennen aan de inzameling van PMD aan huis die in een groot deel van Maastricht in 2025 start. In deze gewenningsperiode plaatsen we nog geen kroonringen omdat dit hulpmiddel ook nadelen kent. Zo heeft de ervaring in andere gemeenten geleerd dat het faciliteren van kroonringen ook kan leiden tot vroegtijdig aangeboden PMD zakken wat averechts werkt op een schone openbare ruimte. Omdat dit een van de vier doelstellingen uit het Beleidskader is starten we de PMD-inzameling zonder kroonringen.

Overige stromen

1. Oud papier en karton

1A Ja sticker: 75% van de respondenten vindt de JA-sticker een goed plan, 13% vindt het geen goed plan en 12% heeft geen mening.

→ Maatregel Grondstoffenplan: de JA-sticker invoeren per 2026.

2. Boeken, elektrische goederen, speelgoed en textiel

2A BEST-tas: 79% geeft aan de BEST-tas te zullen gaan gebruiken als deze wordt ingevoerd. 68% wil de grondstoffentas gebruiken. 11% geeft aan de tassen niet te gaan gebruiken en 4% geeft aan de spullen op een andere manier af te voeren.

→ Maatregel Grondstoffenplan: de BEST-tas wordt ingevoerd per 2026. Proeven met de grondstoffentas in andere gemeenten tonen aan dat het vinden van een geschikte afzetmarkt voor harde kunststoffen, de meest ontvangen grondstof in deze tas, een uitdaging is. Hierdoor is het op dit moment niet rendabel om deze tas in Maastricht te voeren.

Overig

Milieuperrons

Camerabewaking: 65% van de respondenten vindt camerabewaking een goed plan, ook als zij daarop gefilmd worden met afval. 27% vindt het geen goed plan en 8% heeft geen mening.

→ V&L neemt het thema camerabewaking mee in haar uitvoeringsprogramma.

3. Restafval

3A Type inzamelmiddel: op de vraag welke manier van inzamelen inwoners graag zien geeft 38% wil de restafvalzak behouden, 37% wil een ondergrondse restafvalcontainer, 18% een grijze kliko en 7% heeft geen voorkeur.

→ In het beleidskader wordt gewezen naar de enquête en gesprekken met inwoners voor de inzamelfrequentie van restafval. Om de service voor het kunnen aanbieden van restafval te optimaliseren faciliteren we ondergrondse verzamelcontainers voor restafval waar inwoners 24/7 terecht kunnen. Uit de enquête van het Grondstoffenplan blijkt dat het gebruik van een ondergrondse container nagenoeg hetzelfde wordt beoordeeld als het gebruik van de restzak.

3B Locatie ondergrondse container: 31% van de respondenten geeft aan graag een container te willen binnen 100 meter van de woning. 29% ziet een ondergrondse container binnen 100 meter van de woning als ongemak en de overige 40% heeft geen voorkeur als de container maar op 200 meter van de woning ligt.

→ Bij de implementatie van de containers in de wijken houden we (waar mogelijk) rekening met deze beantwoording.

3C Adoptie ondergrondse container: 19% geeft aan dat zij zelf in de toekomst een ondergrondse container zouden adopteren.

→ Vanwege de lage animo wordt de adoptie van containers niet opgenomen als maatregel in het grondstoffenplan.

3. Enquête voor studenten

3.1 Participatieprocedure

In mei 2024 zijn via de tweejaarlijkse studentenenquête van de gemeente, VISTAcollege, Hogeschool Zuyd en Universiteit Maastricht enkele vragen over afvalinzameling toegevoegd, gericht op o.a. scheidingsgedrag en communicatie. Studenten zijn via enquêteurs en de online kanalen van de onderwijsinstellingen ondervraagd, 580 studenten hebben hieraan deelgenomen. Er is een selectie gemaakt op studenten die in Maastricht wonen.

Doel is om meer te weten te komen over het scheidingsgedrag en kennisniveau van de studenten ten aanzien van afval en grondstoffen.

3.2 Onderzoeksvragen

1. Welk afval scheiden studenten en hoe doen zij dit?
2. Wat is het kennisniveau van de studenten m.b.t. het afvalbeleid van Maastricht?
3. Welke manier van restafval scheiden heeft de voorkeur van studenten?

3.3 Conclusie

De meerderheid gebruikt de restafvalzak voor restafval (75%). 19% gebruikt een verzamelcontainer voor het restafval. Voor PMD gebruikt de meerderheid het milieuperron (68%), 23% scheidt PMD-afval niet. Voor GFT+e gebruikt de helft een 25 liter emmer/minicontainer of kliko (53%). 40% scheidt GFT+e afval niet.

Het kennisniveau over de afvaldienstverlening is redelijk goed: 46-86% is bekend hiermee. Het meest onbekend is het gratis wegbrengen van vele soorten afval naar het milieupark (46%), het meest bekend is het aanbieden van de rood-witte zak eens in de twee weken (86%). Studenten die in de binnenstad wonen is gevraagd naar hun voorkeur m.b.t restafval. De meerderheid wil de restzak blijven gebruiken (57%), 35% wil een ondergrondse restafvalcontainer.

Studenten vormen ongeveer 20% van het totale inwoneraantal van de gemeente en is een doelgroep die over het algemeen kortdurig in Maastricht verblijft. Ook zijn zij over het algemeen klein behuist. De doelgroep heeft daarom een gerichte en structurele aanpak in de communicatie nodig.

Op te nemen maatregel bij uitvoering Grondstoffenplan:

- ➔ Communicatie neemt dit op in haar uitvoeringsprogramma waarbij aandacht is voor doelgroepgerichte communicatie in samenwerking met woningcorporaties en andere belanghebbenden.

3. Enquête medewerkers V&L Toezicht en Handhaven

3.1 Participatieprocedure

In juni en juli 2024 hebben 39 medewerkers van V&L Toezicht en Handhaven Openbare Ruimte een e-mail ontvangen met een uitnodiging om deel te nemen aan een medewerker enquête. De online vragenlijst is in totaal 26 keer ingevuld.

De enquête betrof hoofdzakelijk thematische vragen over de afvalinzameling. De thema's contact met de inwoner en zwerfafval worden in andere programma's opgenomen aangezien deze geen onderdeel betreffen van het Grondstoffenplan.

A. Verbetering scheiding afval door inwoners: Aangegeven wordt dat het thuis ophalen van meer soorten afval, het bekender maken van de Milieu-App, meer voorlichting over welk afval waar hoort, informatie verstrekken over gerecycled afval en het nut van afvalscheiding bijdraagt om inwoners beter te laten scheiden.

- Maatregel Grondstoffenplan: inzameling van PMD (*uitgezonderd Centrum*) aan huis per 1 januari 2025.
- Communicatie neemt het informeren en voorlichten van inwoners over de Milieu-App, afvalscheiding en verwerking op in haar uitvoeringsprogramma.

B. Verkeerd aangeboden afval: aangegeven wordt dat dagelijks restafval op het verkeerde tijdstip wordt aangeboden, de meest genoemde redenen zijn 1. inwoners hebben niet genoeg ruimte in huis en 2. inwoners willen hun afval kwijt ongeacht het juiste inzamelmoment. 73% ervaart grote verschillen tussen buurten. Medewerkers melden dat restafval vaak verkeerd wordt aangeboden in minder welvarende buurten, buurten met veel studenten en buurten met veel hoogbouw.

- Maatregel Grondstoffenplan: met de implementatie van de afvalperons. (*restafvalcontainers*) in de wijken kunnen inwoners hun afval op een zelf te bepalen moment wegbrengen.
- Communicatie neemt gebiedsgedifferentieerde communicatie op in haar uitvoeringsprogramma.

C. Bijplaatsingen milieuperrons: aangegeven wordt veel bijplaatsingen te zien, waarbij het grootste deel in het weekend plaatsvindt. Papier en karton, grofvuil, gevolgd door elektrische apparaten en klein chemisch afval worden het meest gezien. Iets meer dan de helft van de medewerkers ziet grote verschillen tussen buurten in de omvang en het soort bijplaatsingen bij de milieuperrons. In buurten waar veel studenten wonen, in minder welvarende buurten, in buurten met veel (*sociale*) huurwoningen en in buitenwijken worden vaker afvaldumpingen waargenomen.

- Maatregel Grondstoffenplan: alle afvalstromen, behalve fijn restafval en grofvuil, zijn per 1 januari 2025 gratis in te leveren op de milieuparken.
- Maatregel Grondstoffenplan: eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil alle afvalstromen en eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil (*invoering 2025*)
- Communicatie neemt gebiedsgedifferentieerde communicatie op in haar uitvoeringsprogramma.

D. Voorgestelde maatregelen bijplaatsingen en afvaldumpingen: lagere tarieven, het goedkoper of gratis ophalen van grofvuil aan huis en het gratis maken van meer afvalstromen op de milieuparken worden het vaakst genoemd als maatregelen die bijdragen aan minder bijplaatsingen en afvaldumpingen. 28% noemt het plaatsen van bewakingscamera's en het verbeteren van de toegang tot afvalcontainers op de milieuperrons als passende maatregelen.

- Maatregel Grondstoffenplan: alle afvalstromen, behalve fijn restafval en grofvuil, zijn per 1 januari 2025 gratis in te leveren op de milieuparken.
- Maatregel Grondstoffenplan: eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil alle afvalstromen en eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil (*invoering 2025*).
- Handhaving neemt bewakingscamera's mee in haar uitvoeringsprogramma.

E. Voorgestelde verbeterpunten huidige milieuperrons: iets meer dan de helft van de medewerkers geeft aan dat het plaatsen van bewakingscamera's leidt tot een mogelijke verbetering van het milieuperron. Ook het plaatsen van instructies voor afvalscheiding en vaker legen van containers/ meer containers zijn verbeterpunten.

- Handhaving neemt het thema bewakingscamera's mee in haar uitvoeringsprogramma.
- Communicatie neemt het plaatsen van instructies voor afvalscheiding op in haar uitvoeringsprogramma.
- Maatregel Grondstoffenplan: op milieuperrons worden glas, oud papier en luiercontainers bijgeplaatst.

4. Enquête uitvoeringsmedewerkers Stadsbeheer

4.1 Participatieprocedure

In juni en juli 2024 hebben 58 medewerkers van Stadsbeheer een e-mail ontvangen met een uitnodiging om deel te nemen aan het participatieonderzoek ten behoeve van het Grondstoffenplan. Medewerkers zonder werk-e-mailadres zijn vanwege de AVG-wetgeving niet per e-mail uitgenodigd. Om deze medewerkers te bereiken is een medewerker van Onderzoek en Statistiek (O&S) twee ochtenden op locatie bij Stadsbeheer geweest om medewerkers te vragen deel te nemen aan het onderzoek en ondersteuning te bieden bij het invullen. Hierdoor kregen medewerkers zonder werk-e-mailadres ook de kans om aan het onderzoek deel te nemen.

De enquête betrof hoofdzakelijk thematische vragen over de afvalinzameling. De vragen zijn per team geformuleerd. Daarnaast is ook gevraagd naar het contact met de inwoner en het thema zwerfafval, deze onderwerpen worden in andere programma's opgenomen aangezien deze geen onderdeel betreft van het Grondstoffenplan.

De resultaten zijn per team uitgewerkt:

- ➔ **Team Stadsreiniging, onderdeel Afvalinzameling** - deelname 16 medewerkers
- ➔ **Team Stadsreiniging, onderdeel Milieuperrons** - deelname 8 medewerkers
- ➔ **Team Stadsreiniging, onderdeel Milieuparken** - deelname 9 medewerkers
- ➔ **Team Stadsreiniging, onderdeel Schoon & team Stadsonderhoud, onderdeel Zwerfafval** - deelname 35 medewerkers

Team Stadsreiniging, onderdeel Afvalinzameling

- A **Verbetering scheiding afval door inwoners:** Aangegeven wordt dat meer handhaving en het thuis ophalen van meer soorten afval bijdraagt aan inwoners beter te laten scheiden. Ook het vergroten van de bekendheid van de Milieu-App wordt als verbetermaatregel genoemd.
 - ➔ Maatregel Grondstoffenplan: per 1 januari 2025 wordt PMD (uitgezonderd Centrum) aan huis ingezameld
 - ➔ Handhaving licht in haar uitvoeringsprogramma de inzet van handhaving op afval toe.
 - ➔ Communicatie neemt communicatie over de Milieu-App op in haar uitvoeringsprogramma.
- B **Verkeerd aangeboden afval:** aangegeven wordt dat dagelijks restafval op het verkeerde tijdstip wordt aangeboden, de meest genoemde redenen zijn: 1. inwoners willen hun afval kwijt ongeacht het juiste inzamelmoment, 2. de ophaalfrequentie van restafval is te laag en 3. inwoners hebben niet genoeg ruimte in huis. Veelal het meeste restafval wordt verkeerd aangeboden in de Binnenstad, in buurten met veel studenten en minder welvarende buurten.
 - ➔ Maatregel Grondstoffenplan: Met de implementatie van de afvalperons (restafvalcontainers) in de wijken kunnen inwoners hun afval op een zelf te bepalen moment wegbrengen.
 - ➔ Communicatie neemt gebieds- en doelgroepengerichte communicatie op in haar uitvoeringsprogramma.

- C Voorkeur voor soort inzamelmiddel GFT+e en PMD:** de meeste medewerkers hebben de voorkeur voor de 140-liter container als inzamelmiddel voor GFT+e afval. Medewerkers zijn positief over de zakinzameling van PMD aan huis.
- Maatregel Grondstoffenplan: de PMD-inzameling wordt per 1 januari 2025 ingevoerd.

Team Stadsreiniging, onderdeel Milieuperrons

- A Bijplaatsingen milieuperrons:** aangegeven wordt vaak bijplaatsingen te zien, waarbij dit het meest plaatsvindt in het weekend en tijdens warme dagen. Papier en karton, grofvuil, elektrische apparaten en klein chemisch afval worden het meest aangetroffen. Bijna alle medewerkers zien grote verschillen in buurten waar veel studenten wonen en minder welvarende buurten. Ook wordt bij afgelegen milieuperrons meer bijgeplaatst.
- Maatregel Grondstoffenplan: alle afvalstromen, behalve fijn restafval en grofvuil, zijn per 1 januari 2025 gratis in te leveren op de milieuparken.
 - Maatregel Grondstoffenplan: eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil alle afvalstromen en eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil (*invoering 2025*).
 - Communicatie neemt gebieds- en doelgroepengerichte communicatie op in haar uitvoeringsprogramma.
- B Maatregelen minder bijplaatsingen en afvaldumpingen:** meer handhaving en boetes voor overtredingen noemen bijna alle medewerkers als maatregelen voor minder bijplaatsingen en afvaldumpingen. In mindere mate wordt benoemd: meer afvalstromen op de milieuparken gratis, goedkoper of gratis ophalen van grofvuil aan huis en plaatsen van bewakingscamera's.
- Handhaving licht in haar uitvoeringsprogramma de inzet van handhaving op afval toe.

- Maatregel Grondstoffenplan: alle afvalstromen, behalve fijn restafval en grofvuil, zijn per 1 januari 2025 gratis in te leveren op de milieuparken.
- Maatregel Grondstoffenplan: eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil alle afvalstromen en eens per jaar gratis voorrijkosten bij de inzameling van grofvuil (*invoering 2025*).

- C Maatregelen verbeteren huidige milieuperrons:** aangegeven wordt als maatregel meer handhaving in te zetten om bijplaatsingen te verminderen en bewakingscamera's te plaatsen.
- Handhaving licht in haar uitvoeringsprogramma de inzet van handhaving op afval toe.

Team Stadsreiniging, onderdeel Milieuparken

- A Gebruik milieuparken stimuleren:** aangegeven wordt dat kostenverlaging inwoners stimuleert afval (*vaker*) naar het milieupark te brengen. Daarnaast wordt ook genoemd: communiceren over het doel en nut van afvalscheiden.
- Communicatie neemt dit op in haar uitvoeringsprogramma.

5. Enquête inwoners textielfal

5.1 Participatieprocedure

De gemeente heeft in april 2024 samen met Unipartners, het adviesbureau van de Universiteit Maastricht, is een enquête uitgezet voor de textielinzameling. Deze enquête is uitgezet via Maastricht Forum (*het inwonerspanel van Maastricht*) en door Unipartners via diverse studentenkanalen, zoals Studies International Business, Business Engineering, Hotelschool, Circumflex socials.

Aanleiding om hieraan mee te doen was het initiatief van de afdeling economie van de gemeente om te onderzoeken wat de rol van het MKB in Maastricht is bij de circulariteit in de textielindustrie met als doel de circulariteit van textiel in Maastricht te verbeteren. Aangezien textiel een van de prioritaire afvalstromen is uit het beleidskader is in het kader van de participatie voor het opstellen van het Grondstoffenplan aangesloten om de meningen en behoeften van inwoner m.b.t. de textielinzameling te peilen. Wetende dat, vanwege ontwikkelingen binnen de textielbranche, het nog onduidelijk is hoe en onder wiens verantwoordelijk de textielinzameling vormgegeven moet/gaat worden.

Waar bij het MKB de informatie is opgehaald via een 'textieltafel', is voor de inwoners een enquête uitgezet. De aanbevelingen n.a.v. de enquête worden hieronder vermeld. De maatregelen A t/m D worden als advies meegenomen bij de uitwerking indien meer bekend is over hoe de Producentenverantwoordelijkheid voor textiel eruit gaat zien.

5.2 Aanbevelingen

A. Strategische plaatsing van extra inzamelpunten: verbeter de toegankelijkheid van textielinzamelpunten, door een strategische plaatsing van extra inzamelpunten en betere communicatie rondom de bestaande inzamelpunten. Bij uitbreiding van nieuwe inzamelpunten plaats deze dan bij drukbezochte locaties zoals winkelcentra, scholen, sportvelden en supermarkten.

B. Verbetering van informatievoorziening: aangegeven wordt de zichtbaarheid en informatievoorziening te verbeteren, door bijvoorbeeld zichtbare borden en het online beschikbaar stellen van informatie over de inzamelpunten en de textielcontainers voorzien van informatieve borden/stickers met informatie.

C. Verbeteren van vertrouwen in textielcontainers: introduceer een Maastrichts keurmerk of certificering voor de textielcontainers. Dit keurmerk toont aan dat de gemeente de bestemming van het textiel heeft geverifieerd. Transparantiecampagnes waarin de bestemming van het ingezamelde textiel en de manier waarop het wordt hergebruikt of gerecycled worden uitgelegd, kunnen het vertrouwen verder versterken.

D. Bewustwording vergroten onder inwoners: initieer op educatieve programma's in samenwerking met scholen om het belang van de textielinzameling en een bredere bewustwording te creëren binnen gezinnen. Werk samen met lokale winkels om een beloningssysteem te introduceren.

E. Huis-aan-huis ophaalservice verbeteren: communiceer over de textielinzameling aan huis, veel inwoners zijn hiervan niet op de hoogte.

➔ **Maatregel grondstoffenplan:** per 1 januari 2026 wordt textiel aan huis ingezameld door het kringloopcentrum.

